

**Wewnątrzszkolny System Doradztwa Edukacyjno-Zawodowego
w Zespole Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich
we Wronkach
na rok szkolny 2017/2018**

Podstawa prawna:

- 1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. o systemie oświaty. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, 60) z późniejszymi zmianami, akty wykonawcze do wyżej powołanej ustawy.*
- 2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej dotyczące udzielania oraz organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole.*

I. Wstęp

Wyzwania współczesnego świata generowane przez zmiany ekonomiczne, społeczne i kulturowe sprawiają, że człowiek potrzebuje wsparcia i pomocy w zmaganiu się z różnymi trudnościami rozwojowymi czy zawodowymi na wielu etapach życia. Coraz częściej bowiem będzie on zmuszony wielokrotnie zmieniać zawód, uzupełniać kwalifikacje oraz poszukiwać nowej pracy. Ciągłe podnoszenie kwalifikacji i ich zmiana stają się czynnikami na trwale wpisanymi w życiorys zawodowy każdego pracownika. Stąd też ważnym elementem działań realizowanych przez szkoły staje się wyposażenie uczniów w umiejętności przydatne w podejmowaniu racjonalnych decyzji dotyczących wyboru zawodu, które rzutować będą na dalszy przebieg kariery zawodowej młodego człowieka. Oznacza to konieczność stworzenia takiego systemu doradztwa zawodowego, który zapewni uczniom nie tylko poznanie możliwości zdobycia zawodów oferowanych przez szkoły oraz wymagań, jakie stawiają one kandydatom, ale umożliwi także rozwijanie świadomości własnych uzdolnień, posiadanych umiejętności, predyspozycji i zainteresowań - w aspekcie życzeniowym i rzeczywistym. Ponadto tworzony system doradztwa winien zapewnić poznanie procesu aktywnego poszukiwania pracy, podejmowania decyzji oraz uświadomienie konsekwencji dokonywanych wyborów. Powinien także stworzyć możliwość kształcenia umiejętności radzenia sobie ze zmianami poprzez rozwijanie kompetencji wychodzenia naprzeciw nowym sytuacjom i wyzwaniom. Tym wyzwaniom próbuje sprostać Wewnętrzny System Doradztwa Edukacyjno - Zawodowego (WSDEZ). Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego stwarza uczniowi realną możliwość zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia swojego miejsca na drodze kariery zawodowej - poznania siebie i własnych predyspozycji zawodowych, zasad rządzących rynkiem pracy, uzyskania informacji o lokalnym rynku pracy, zaplanowania własnej kariery zawodowej.

II. Funkcjonowanie wewnętrznego Systemu Doradztwa Edukacyjno – Zawodowego w Zespole Szkół nr 1 we Wronkach

1. Wewnętrzny System Doradztwa Edukacyjno – Zawodowego (WSDEZ) w ZS nr 1 obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru dalszego kierunku kształcenia i zawodu oraz wejścia na rynek pracy.
2. WSDEZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną, Zespołem Wychowawców) i ma charakter planowych działań.
3. Nadzór nad funkcjonowaniem WSDEZ w Zespole Szkół nr 1 sprawuje Dyrektor Szkoły.
4. Osobami koordynującymi działania z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego są pedagog i psycholog.
5. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację WSDEZ są pedagog szkolny, psycholog szkolny, wychowawcy klas oraz nauczyciele.
6. Do zadań koordynatorów należy w szczególności:

- diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
 - gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia,
 - prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowanie kształcenia i kariery zawodowej,
 - koordynowanie działalności informacyjno – doradczej prowadzonej przez szkołę,
 - współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego,
7. Przy realizacji działań z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego współpracuje się z rodzicami uczniów oraz z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz uczniów.

III. Realizacja zadań w ramach wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Edukacyjno-Zawodowego

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w ramach pracy:
- z wychowawcami klas i nauczycielami obejmuje:
 - ✓ utworzenie i zapewnienie ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa edukacyjno - zawodowego,
 - ✓ uzyskiwanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej,
 - ✓ lepsze rozumienie potrzeb uczniów, ich poglądów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy,
 - ✓ realizację zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi edukacyjnej, zawodowej i roli przyszłego pracownika.
 - z rodzicami uczniów obejmuje:
 - ✓ spotkania informacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci,
 - ✓ zapoznanie z aktualną ofertą edukacyjną szkolnictwa na poziomie szkół średnich i wyższych,
 - z uczniami obejmuje:
 - ✓ wdrażanie uczniów do samopoznania,
 - ✓ autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych,
 - ✓ pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły i zawodu,
 - ✓ pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego,
 - ✓ rozwijanie umiejętności poruszania się na rynku pracy,
 - ✓ przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych takich jak: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, bezrobocie.

2. Plan pracy z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego zostaje opracowany na dany rok szkolny przez szkolnych koordynatorów przy współpracy z wychowawcami klas.

IV. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Edukacyjno – Zawodowego dla uczniów szkoły podstawowej mistrzostwa sportowego

Program skierowany jest do uczniów klasy VII szkoły podstawowej. W liczbie 10 godzin lekcyjnych w drugim półroczu roku szkolnego 2017/18. Ma on pomóc młodym ludziom w dokonywaniu wyborów wpływających na przyszłe możliwości zdobycia wykształcenia i zawodu. Po ukończeniu szkoły podstawowej uczeń może kontynuować edukację w szkole zasadniczej zawodowej, technikum lub liceum ogólnokształcącym. Oznacza to, że uczeń w wieku 15 lat powinien umieć określić swoje zainteresowania, predyspozycje, a także kierunek preferowanego rozwoju edukacyjno - zawodowego. Realizowany będzie w blokach warsztatowych:

lp	Zadanie do realizacji	Klasa	Termin	Osoba odpowiedzialna
1.	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Edukacyjno - Zawodowego	-	15.09.2017	Dyrektor
2.	Zapoznanie Rodziców z WZDEZ	-	zebranie dla rodziców	Wychowawcy klas
3.	Indywidualne porady i konsultacje	Wszyscy uczniowie, wg potrzeb	Cały rok szkolny	Pedagog i psycholog
4.	Wzbogacanie Szkolnego Punktu Informacji Zawodowej	Wszyscy uczniowie	Cały rok szkolny	Pedagog, psycholog, L. Szymankiewicz
5.	Kształcenie umiejętności pracy zespole. Asertywność – akceptacja siebie i akceptacja innych	VII	marzec	Pedagog szkolny/ doradca zawodowy
6.	Problematyka motywacji , źródła stresu	VII	kwiecień	Pedagog szkolny/ doradca zawodowy
7.	Świat rynku pracy, wyjaśnienie podstawowych pojęć związanych z rynkiem pracy	VII	kwiecień	Pedagog szkolny/ doradca zawodowy
8.	Predyspozycje a zawód, świat	VII	maj	Pedagog szkolny/ doradca

	zawodów			zawodowy
9.	Określenie drogi prowadzącej do zawodu	VII	maj	Pedagog szkolny/ doradca zawodowy
10.	Podjęcie decyzji, procesy, bariery rola informacji w procesie podejmowania decyzji	VII	czerwiec	Pedagog szkolny/ doradca zawodowy
11.	Co jest teraz? Co będzie dalej? Źródła informacji o dalszym kształceniu	VII	czerwiec	Pedagog szkolny/ doradca zawodowy
12.	Spotkania z przedstawicielami zawodów	VII	Min. 1 spotkanie	Wychowawcy klas
13.	Prelekcja dla rodziców uczniów z zakresu doradztwa	Rodzice uczniów klasy VII	Min. 1 prelekcja podczas zebrań	Wychowawcy klas
14.	Realizacja tematyki z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego na poszczególnych lekcjach (zgodnie z podstawą programową)	VII	Cały rok szkolny	Nauczyciele przedmiotów
15.	Udział uczniów w zajęciach rozwijających zainteresowania	VII	Cały rok szkolny	Nauczyciele przedmiotów
16.	Dokonanie ewaluacji WSDEZ	-	Czerwiec	Wychowawcy klas, pedagog i psycholog

V. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Edukacyjno – Zawodowego dla uczniów gimnazjum – „zamek”

1. Zajęcia z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego dla gimnazjalistów oparte są na systemie „ZAMEK” opracowanym przez Danutę Piróg (2015). Składa się on z pięciu modułów, których realizacja i układ sprzyjają uzyskaniu pogłębionego i refleksyjnego rozpoznaniu indywidualnych predyspozycji zawodowych ucznia. W każdym module znajdują się odpowiednie treści, które są inspiracją do przeprowadzania zajęć z uczniami. Poza tym, wychowawcy i uczniowie mają możliwość dobierania tematów zajęć wg potrzeb.

Moduł Z – zainteresowania: właściwe rozpoznanie i nazwanie jest podstawą do rozpoczęcia procesu diagnozy predyspozycji zawodowych. Zainteresowania były i w znacznym stopniu nadal są powszechnie uważane za jeden z istotnych wyznaczników wyboru zawodu i przyszłej kariery zawodowej. Główne założenia programu to:

- A. systematyzacja wiedzy z zakresu poradnictwa zawodowego i nazwania swoich zainteresowań
- B. analiza indywidualnych pasji, talentów
- C. określenie miejsca jakie zainteresowania, pasje i talenty odgrywają w organizacji codziennego życia oraz potencjału ich „uzawodowienia” przez każdego człowieka.

Moduł A – aspiracje: determinują plany życiowe, doraźne i perspektywiczne zamierzenia, a także aktywność której celem jest realizacja tych planów. Celem tej części jest:

- A. uświadomienie sobie najważniejszych czynników warunkujących kształtowanie się aspiracji, zwłaszcza ich struktury oraz poziomu
- B. zastanowienie się nad własną hierarchią wartości
- C. rozpoznanie motywów dokonanych wyborów edukacyjno – zawodowych
- D. określenie aktualnych aspiracji i oczekiwań wobec swojej przyszłości.

Moduł M – metody: odnoszą się do doskonalenia umiejętności w zakresie podejmowania przemyślanych i autonomicznych decyzji dotyczących dalszych kroków edukacyjno – zawodowych. Tematy będą dotyczyły:

- A. przeanalizowania swoich oczekiwań wobec pracy zawodowej
- B. analizy własnych mocnych i słabych stron odnoszących się do warunków fizycznych, intelektualnych, cech osobowości oraz predyspozycji psychologicznych.
- C. diagnozy indywidualnych predyspozycji zawodowych
- D. analizy oraz refleksji nad specyfiką pracy w wybranym zawodzie.

Moduł E - edukacja: powinna pomóc w doprecyzowaniu działań służących realizacji podjętych decyzji edukacyjno – zawodowych. Dotyczy to zwłaszcza wyboru typu kształcenia, które zapewni skuteczne rozwijanie predyspozycji zawodowych i zainteresowań i realizowanie aspiracji. Mowa tu będzie o:

- A. Usystematyzowaniu wiedzy na temat struktury i specyfiki poszczególnych typów szkolnictwa zawodowego
- B. Uświadomieniu istoty każdej z form kształcenia, doksztalcenia i doskonalenia zawodowego, którą jest nabywanie różnorodnych kompetencji oraz kwalifikacji
- C. Ustaleniu preferowanych przez ucznia sposobów uczenia się.

Moduł K – kariera: przebieg kariery zawodowej oraz poziom satysfakcji zawodowej w znacznej mierze są konsekwencjami podejmowanych przez człowieka aktywności edukacyjnych i jego doświadczeń zawodowych. Tematami będą:

- A. uświadomienie uczniowi różnych typów i ścieżek kariery zawodowej w XXI wieku
- B. przekonanie o konieczności intensywnego zaangażowania w doskonalenie swoich umiejętności w każdej branży
- C. zweryfikowanie stereotypów związanych z tzw. „robieniem kariery”
- D. refleksja nad wizją własnej kariery.

2. Zadania z zakresu doradztwa edukacyjno –zawodowego dla Gimnazjum w Zespole Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich we Wronkach na rok szkolny 2017/2018:

L.p.	Zadania do realizacji	Klasa	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1.	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z Wewnętrzny Systemem Doradztwa Edukacyjno - Zawodowego	-	15.09.2017	Dyrektor
2.	Zapoznanie Rodziców z WZDEZ	-	Zebranie dla rodziców	Wychowawcy klas
3.	Wzbogacanie Szkolnego Punktu Informacji Zawodowej	Wszyscy uczniowie	Cały rok szkolny	Pedagog, psycholog, L. Szymankiewicz
4.	Zorganizowanie spotkania z rodzicami uczniów dot. egzaminu gimnazjalnego	III	Pierwszy semestr	Wychowawca klasy
5.	Indywidualne porady i konsultacje	Wszyscy uczniowie, wg potrzeb	Cały rok szkolny	Pedagog i psycholog
6.	Realizacja projektów gimnazjalnych	II	Cały rok szkolny	Opiekunowie grup projektowych
7.	Zajęcia informacyjne: 1. Omówienie procedur egzaminu gimnazjalnego, zasad rekrutacji oraz inne wg zgłaszanych potrzeb.	III	Październik – maj	Wychowawcy klas, pedagog i psycholog
	2. Zajęcia oparte o program ZAMEK/ potrzeby uczniów a) Moduł Zainteresowania b) Moduł Aspiracje	II, III	Cały rok szkolny	

	c) Moduł Metody d) Moduł Edukacja e) Moduł Kariera			
8.	Spotkania z przedstawicielami zawodów	II, III	Min. 1 spotkanie	Wychowawcy klas
9.	Prelekcja dla rodziców uczniów z zakresu doradztwa	Rodzice uczniów klas II, III	Min. 1 prelekcja podczas zebrań	Wychowawcy klas
10.	Realizacja tematyki z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego na poszczególnych lekcjach (zgodnie z podstawą programową)	II, III	Cały rok szkolny	Nauczyciele przedmiotów
11.	Udział uczniów w dodatkowych zajęciach przygotowujących do egzaminu gimnazjalnego	III	Cały rok szkolny	Dyrektor, nauczyciele prowadzący zajęcia
12.	Udział uczniów w zajęciach rozwijających zainteresowania	II, III	Cały rok szkolny	Nauczyciele przedmiotów
13.	Zbieranie informacji o wyborach edukacyjnych	III	Maj - czerwiec	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog
14.	Dokonanie ewaluacji WSDEZ	-	Czerwiec	Wychowawcy klas, pedagog i psycholog

VI. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Edukacyjno – Zawodowego dla uczniów liceum i technikum - „Matura... i co dalej?”

1. Podstawowe cele związane z planowaniem dalszej edukacji i przyszłości zawodowej w Liceum i Technikum dotyczą:
 - wzmacniania myślenia o swojej karierze w kontekście procesu podejmowania decyzji,
 - rozwijania kompetencji planowania kolejnych etapów nauki, pracy i życia,

- wskazywania szerokiego spektrum możliwości i wyborów oraz kształtowania pozytywnych postaw wobec życiowych i zawodowych wyzwań,
- wykorzystywania narzędzi diagnostycznych celem towarzyszenia w procesie podejmowania ważnych decyzji.

2. Zadania z zakresu doradztwa zawodowo – edukacyjnego dla Liceum i Technikum w Zespole Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich we Wronkach na rok szkolny 2017/2018:

L.p.	Zadania do realizacji	Klasa	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1.	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z Wewnętrzny Systemem Doradztwa Edukacyjno - Zawodowego	-	15.09.2017	Dyrektor
2.	Zapoznanie Rodziców z WZDEZ	-	Zebranie dla rodziców	Wychowawcy klas
3.	Udział w projekcie „Salon maturzystów”	III lo, IV tech	Wrzesień	Pedagog i psycholog
4.	Zachęcenie do udziału w wolontariacie, samorządzie	Wszystkie klasy liceum i technikum	Cały rok szkolny	Pedagog i psycholog, opiekun Samorządu Uczniowskiego, wychowawcy klas
5.	Zbieranie informacji o wyborach edukacyjnych i zawodowych	III lo, IV tech	Październik - listopad	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog
6.	Wzbogacanie Szkolnego Punktu Informacji Zawodowej	-	Cały rok szkolny	Pedagog, psycholog, L. Szymankiewicz
7.	Udział w projekcie „Dzień Przedsiębiorczości”	Wszystkie klasy liceum i technikum	Styczeń - marzec	Pedagog, psycholog
8.	Zorganizowanie spotkania z rodzicami uczniów klas III i IV dot. egzaminu maturalnego	III, IV	Pierwszy semestr	Wychowawca klasy
9.	Udział w wycieczkach zawodoznawczych	Klasy technikum i liceum	Cały rok szkolny	Nauczyciele przedmiotów zawodowych, J. Wachowiak

	(Politechnika Poznańska, Targi; Wydział Biologii UAM; firmy współpracujące ze szkołą)			
10.	Indywidualne porady i konsultacje	Klasy liceum i technikum	Cały rok szkolny	Pedagog i psycholog
11.	Zajęcia informacyjno - warsztatowe dla klas maturalnych: <ol style="list-style-type: none"> 1. Własne możliwości i predyspozycje zawodowe 2. Sytuacja na rynku pracy, metody poszukiwania pracy, poruszanie się po rynku pracy 3. Matura i co dalej? 4. Omówienie procedur egzaminu maturalnego oraz inne wg zgłaszanych potrzeb 5. Tematy zgłaszane przez uczniów 	Klasy maturalne – wg potrzeb uczniów	Wrzesień – kwiecień	Pedagog i psycholog, wychowawcy klas
12.	Zajęcia warsztatowe dla uczniów pozostałych klas: <ul style="list-style-type: none"> • z zakresu samopoznania • z zakresu planowania drogi zawodowej 	I lo, II lo, II tech, III tech II lo, III tech	Październik - czerwiec	Pedagog, psycholog, wychowawcy klas
13.	Realizacja tematyki z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego na lekcjach (zgodnie z podstawą	Wszystkie klasy	Cały rok szkolny	Nauczyciele przedmiotów

	programową)			
14.	Realizacja praktyk zawodowych	III technikum	Maj	Dyrektor, nauczyciele przedmiotów zawodowych
15.	Udział uczniów w dodatkowych zajęciach przygotowujących do matury, egzaminów zawodowych	Klasy maturalne oraz klasy przystępujące do egzaminów na kwalifikacje zawodowe	Cały rok szkolny	Dyrektor, nauczyciele prowadzący zajęcia
16.	Spotkanie ze specjalistą: doradcą zawodowym z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej	Klasy Liceum, Technikum	Cały rok	Pedagog, psycholog
17.	Dokonanie ewaluacji WSDEZ	-	Czerwiec	Wychowawcy klas, pedagog i psycholog

VII. Monitoring i Ewaluacja

Ewaluacja Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego jest niezbędna, aby działania z tego zakresu były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów Zespołu Szkół nr 1 we Wronkach. W tym celu wychowawcy klas opracowują sprawozdania roczne z realizacji działań Wewnętrzny Systemu Doradztwa Edukacyjno – Zawodowego oraz przekazują koordynatorom wnioski i rekomendacje na przyszły rok szkolny.

Literatura:

- Pfeiffer, A., (2014). **Doradztwo edukacyjno – zawodowe. Przykładowe rozwiązania.** Warszawa, Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej.
- Piróg, D., (2015). **ZAMEK. Rozpoznawanie predyspozycji zawodowych.**
- Druczak K., Mańturz M., Mrozek M., (2013) **Rozwijam skrzydła. Poradnik metodyczny dla wychowawców gimnazjum w zakresie doradztwa zawodowego.**
- Druczak K., Minta J., (2013) **Poradnictwo zawodowe w gimnazjum.**
- Dorota Pisula **ABC doradcy zawodowego. Rozmowa doradczą.**
- Bożena Wojtasik, (2011) **Podstawy poradnictwa kariery. Poradnik dla nauczycieli.**
- Małgorzata Rosalska, (2012) **Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego. Przewodnik dla nauczyciela i doradcy.**
- Dołęga-Herzog H., Rosalska M., (2014) **Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do**

wyboru zawodu. Propozycje rozwiązań metodycznych.

Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., (2004) **Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym.**